

Trenta anys de lluita pel país

L'Obra Cultural Balear fa aquest mes de desembre els primers trenta anys. Un aniversari que se suma a l'homenatge a un dels seus socis més rellevants, i ex-president, el poeta Josep M. Llompart. Aniversari i homenatge tindran l'acte central el dia 18 de desembre a la nit.

El dia 21 de desembre del 1962 un grup de ciutadans presentava davant un notari de Palma una nova associació, l'objectiu principal de la qual era fomentar la cultura pròpia de les Balears. Trenta anys després, aquesta associació, anomenada Obra Cultural Balear, és la institució cultural més important de les Illes Balears.

ELS INICIS

Amb 50.000 pessetes de capital social i 31 socis fundadors l'Obra Cultural Balear començava, a l'hivern del 1962-63, el seu recorregut per la història de Mallorca. Havia nascut a imatge i semblança d'Omnium Cultural, del qual Francesc de Borja Moll era assessor. Miquel Fullana, primer secretari de l'OCB recorda: "En aquell temps, fer una associació d'aquesta mena tenia el seus problemes, per motius obvis. Record que decidírem el nom perquè era equivalent en català i castellà; era obligat en aquell temps".

El primer president fou Miquel Forteza, enginyer de professió i escriptor. Borja Moll quedà de vocal: "Tot i que era una de les persones més actives i emprenedores, no volia figurar gaire", recorda Miquel Fullana.

La nova associació sorgeix amb l'objectiu "d'impulsar i fomentar els estudis literaris, històrics i lingüístics, la celebració de concursos per a premiar obres literàries i artístiques, subvencionar llur aplicació o edició, i qualssevol altres activitats anàlogues o concordants, relacionades



Francesc de Borja Moll, cofundador de l'Obra Cultural Balear.

Antoni Mir, actual President de l'OCB

En aquest trentè aniversari de l'Obra Cultural Balear el seu president creu que l'entitat ha de ser el que sempre ha estat: "símbol de mallorquinitat, de catalanitat i de defensa de la llengua, la cultura i la personalitat del poble de les Balears". Ara bé, un símbol que cerca cada dia més "un model d'entitat operativa, professionalitzada i capaç de dissenyar i gestionar projectes d'àmplia repercussió social, concertats normalment amb les institucions públiques".

¿Aquesta col·laboració lleva capacitat crítica a l'OCB? Mir és contundent: "No, de cap manera. L'entitat fa de 'mala consciència' de les institucions, exigeix dels poders públics balears el compliment de la Llei de Normalització Lingüística i tenim molt clara la voluntat de crear consciència de país".

Mir reclama més preocupació de Catalunya pel present i pel futur de l'idioma i pel conjunt



Antoni Mir.

JOAN CELIA

de parlants de l'idioma: "Tenc la sensació que Catalunya estima les Balears, però coneix poc el nostre país: quan s'informa de la nostra realitat, sovint es desinforma, de manera que hi arriba una visió idíl·lica de Mallorca i s'interpreten les Illes a partir de l'esquema polític de Catalunya".

M. P.

amb les formes d'expressió autòctones de les Illes Balears". (art. 1 dels Estatuts de l'OCB).

Els socis fundadors eren gent de procedència diversa, "si bé hi predominava una dreta sana, honesta, que oscil·lava entre el regionalisme i el nacionalisme", en paraules de Miquel Fullana; tots amb un punt en comú, que era la recuperació de la personalitat lingüística, cultural i nacional de les Balears.

LA GRAN ARRANCADA

L'any 1969 el president Miquel Forteza mor. El succeeix Climent Garau, analista de professió. Serà president de l'Obra fins al 1978. Som encara en els anys difícils de la dictadura, però l'oposició al règim del general comença a generalitzar-se. L'Obra Cultural coneixerà en aquesta època un període de gran expansió i popularitat. Durant aquests anys l'OCB passa del centenar i escaig de socis als 3.000. Es creen delegacions a Menorca i a diversos pobles de Mallorca. L'Obra es converteix en part integrant de la resistència a la dictadura, si més no acollint tota mena de reunions entre les quatre parets de la venerable institució. El reconeixement públic de la seva tasca cultural i sòcio-política, el té a través d'una colla de premis: Premi Ciutat de Palma, l'any 1972; Siurell de Plata, atorgat pel diari *Última Hora* en 1973; Premi d'Honor Jaume I, en 1978..., però el més gran reconeixement és el suport popular que té. Ser demòcrata, resistent al franquisme i no ser soci de l'Obra

Tardor

NOVETATS en LLIBRES

edicions 62 s|a

CARTES A JONES STREET

Manuel de Pedrolo

El Cargur, 145. 272 pàgines
Dins el cicle "Temps obert", Daniel Bastida explica la seva vida i la seva circumstància històrica a un amic que viu als Estats Units a través d'un extens epistolari.

edicions 34 València

TEATRE

Heiner Müller. Versió Maurici Farré
Col·lecció Teatre

"La missió" i "La màquina Hamlet" són les dues peces que componen aquest volum dedicat al teatre de Heiner Müller. La primera és una reflexió sobre la possibilitat o la impossibilitat de la utopia. La segona és una de les aportacions de Müller que més palesa la realitat del seu país.



Edicions Proa

LA IMITACIÓ DE CRIST

Tomàs de Kempis

Col·lecció Clàssics del Cristianisme/31
Malgrat el temps, aquesta obra continua essent un dels monuments importants de l'espiritualitat cristiana d'Occident.



Editorial Empúries

VIDA I MORT DE LES LLENGÜES

Carme Junyent

Col·lecció Biblioteca Universal Empúries,
núm. 57.

¿Quines possibilitats de supervivència té el català?

Edicions Bromera

MOGUDA A LA BIBLIOTECA

Josep Gregori

Il·lustracions Francesc Santana
80 pàgs. 650 ptes.
Unes ulleres eren tot el secret d'Agnés, la bibliotecària. Gràcies a aquells binocles, el protagonista coneixerà unes illes plenes de perills i aventures. A partir d'11 anys.



curial

EL COSTUMISME EN LA PROSA CATALANA DEL SEGLE XIX

Enric Cassany

"Biblioteca de Cultura Catalana", 72
Llibre que posa de manifest la importància de la poètica costumista en el ressorgiment de la literatura catalana en l'època de la Renaixença.

La Galera LA GALERA, S.A.,
EDITORIAL

TOTS ESTAVEM GUILLATS

William Saroyan

Traductor/adaptador Josep Vallverdú
Col·lecció Cronos/37
Humor i un tel de melangia qualifiquen aquest llibre, realista i poètic alhora.



UNIVERSITAT DE
VALÈNCIA

REFLEXIONS D'UN HISTORIADOR

Pierre Vilar

Col·lecció Honoris Causa, núm. 9
Unes anàlisis excepcionals, no sols sobre l'ofici d'un historiador sinó també sobre les vivències personals de l'autor.

18 de desembre. Homenatge a Llompart, aniversari de l'OCB i Premis 31 de desembre

Coincidint amb el trentè aniversari de l'Entitat i amb l'homenatge a Josep M. Llompart, l'Obra Cultural Balear atorgarà enguany els Premis 31 de desembre.

El 18 de desembre a la nit, a la sala més gran del Casino de Mallorca, es farà un acte d'homenatge multitudinari a la figura i obra del poeta Josep M. Llompart. Un homenatge convocat per trenta-

dues entitats cíviques que, amb el lema "Gràcies Llompart", volen agrair-li la tasca en favor del país, de la llengua i del recobriment nacional que ha dut a terme al llarg de la vida.

Una nit per al record: "Complim trenta anys de feina i de lluita al servei de la dignificació del nostre poble." Per molts anys més.

M. P.

era impossible. L'Obra era el punt de trobada -físic a vegades, intel·lectual quasi sempre- de tota l'oposició.

Climent Garau, el president d'aquesta època recorda: "Vaig fer tot el possible perquè vengués a l'OCB tothom que pogués. Per a enriquir-se, una cultura requereix moltes col·laboracions. Els qui m'han donat branca han estat els contraris a això. Han dit que vaig vendre l'OCB als comunistes. No crec que n'hi hagi per a tant."

L'OBRA CULTURAL BALEAR
I LA DEMOCRÀCIA

A partir del 1978, i fins al 1983, es fa càrrec de la presidència de l'Obra Cultural balear el poeta Josep M. Llompart. Aquesta serà l'època dels inicis del moviment autonomista -al qual l'OCB sempre darà suport, i no poques vegades en serà impulsora- i, també, del desencís.

Llompart recorda el procés, amb una certa crisi d'identitat, que sofrí l'Obra en aquells anys. "L'entitat s'havia creat i havia estat concebuda durant la resistència cultural. Una vegada, pensàvem de bona fe, passada aquesta resistència cultural, deduíem que no seríem necessaris, almenys no d'una forma tan urgent. Després descobríem que les coses no han canviat tant. Aleshores

vàrem plantejar-nos: ¿Per a què serveix l'Obra Cultural Balear. ¿Què ha de fer? Després, a la llarga, arribàrem a la conclusió que l'OCB era encara necessària per a allò que havia estat fundada, i que per tant havia de continuar fent totes aquelles suplències que ja ocupava des dels primers temps".

Aquest caràcter de suplència de les ineptituds, o manca de voluntat, de les institucions públiques ha marcat el caràcter de l'Obra Cultural Balear des d'aquells anys fins ara.

Després de Llompart, i ja en períodes molt recents, l'Obra ha tengut la presidència de l'advocat Ignasi Ribas, de l'economista Miquel Alenyar, del periodista univesitari Bartomeu Colom -que ho fou col·legiadament amb Caterina Ortega i Ferran Gomila-, del poeta Bartomeu Fiol.

Des de fa uns anys l'OCB ha apostat clarament per la professionalització dels serveis que ofereix -classes de català, serveis lingüístics....-. Per a una millor gestió de tots els recursos, hom en nomenà president Antoni Mir -que ja n'era secretari-, en 1990. Per primera vegada l'Obra Cultural Balear apostava ben clarament per la professionalització fins i tot en la seva presidència.

Miquel Payeras